

ÎNCHEIERE

27 februarie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Danighevici împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 23 august 2017 Anatolie Danighevici a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că a activat în organele procuraturii din anul 1972 pînă în anul 2008, avînd o vechime în muncă de procuror de 36 ani, iar începînd cu 20 octombrie 1998, la atingerea vârstei de 50 de ani, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă în mărime de 80% din salariul mediu lunar potrivit funcției deținute, pe care o primea regulat, cu respectarea principiului recalculării pensiei la fiecare majorare ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiu, situație care a durat pînă la sfârșitul anului 2011.

Faptul dobîndirii la data de 20 octombrie 1998 a dreptului de recalculare a pensiei la majorarea salariului de funcție a procurorului în exercițiu și utilizării acestui drept pînă în anul 2011 nu a fost negat nici de către Casa Națională de Asigurări Sociale, prin decizia nr. D-1446/17 din 15 august 2017.

Începînd cu 01 ianuarie 2013 salariul procurorului s-a majorat cu 35%, iar începînd cu 01 august 2016 salariul de funcție al procurorului se stabilește în raport cu salariul judecătorului, ținîndu-se cont de nivelul procuraturii în care își desfășoară activitatea și de vechimea în muncă în funcția de procuror.

A indicat că conform art. 5¹ alin. (3) lit. b) și art. 5² lit. b) din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, salariul de funcție al procurorului în procuratura teritorială, cu o vechime în funcția de procuror

de peste 12 ani, este în mărime de 3,15 salarii medii pe economie, iar pentru executarea funcției de conducere de procuror-șef al Procuraturii teritoriale i se atribuie un spor calculat în raport procentual față de salariul de funcție în mărime de 7%.

Condițiile respective erau întrunite de către dînsul, însă Casa Națională de Asigurări Sociale din motive neîntemeiate, nu a efectuat recalcularea pensiei, astfel lipsindu-l de dreptul dobîndit licit în anul 1998 de recalculare a pensiei, stabilindu-i mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 01 aprilie a fiecărui an.

La 21 iulie 2017 s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă pentru restabilirea dreptului de a beneficia de principiul recalculării pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție, iar la 15 august 2017 a primit răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.D-1446/17 din 15 august 2017 prin care s-a refuzat în admiterea cererii sale.

Reclamantul a solicitat recunoașterea ca fiind ilegală decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.D-1446/17 din 15 august 2017, cu obligarea pîrîtului să recalculeze și să-i achite pensia pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului raionului, cu recalcularea acesteia, în cazul majorării generale a salariului procurorului în exercițiu, ținîndu-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie.

La 12 februarie 2018 Anatolie Danighevici a depus cerere de concretizare a cerințelor din acțiune, solicitînd obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula și achita pensia pentru vechimea în muncă, conform prevederilor Legii nr. 37 din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2013 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, potrivit cărora salariul procurorului cu vechimea în muncă de la 15 ani la 20 de ani a fost majorat cu 35%, începînd cu 1 aprilie 2013 pînă la 31 iulie 2016; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să restituie și să-i achite pensia pentru vechimea în muncă în temeiul art. XXIX din Legea nr. 152 din 01 iulie 2016, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului-șef al procuraturii raionale în exercițiu, care are o vechime în muncă de peste 12 ani, cu recalcularea, începînd cu 01 august 2016, în mărime de 80% din suma de 15831,53 de lei, ce constituie 12665,22 de lei; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i efectueze recalcularea pensiei de la 01 aprilie 2017, avînd în vedere majorarea salariului de la 01 aprilie 2017, ținîndu-se ulterior cont de modificările ulterioare ale legislației în cazul majorării generale a salariului procurorului în funcție; încasarea de la Casa Națională de Asigurări Sociale a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 de lei (f.d.43).

Prin hotărârea din 27 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial cererea de chemare în judecată.

S-a recunoscut ca nefondat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.D-1446/17 din 15 august 2017.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze lui Anatolie Danighevici pensia pentru vechime în muncă, potrivit legislației referitoare la majorarea salariului mediu al procurorului procuraturii raionale, cu recalcularea acesteia în cazul majorării salariului procurorului în exercițiu, ținîndu-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie.

S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Anatolie Danighevici suma de 3000 lei în contul compensării cheltuielilor de asistență juridică.

În rest acțiunea reclamantului s-a respins ca neîntemeiată.

Prin hotărârea suplimentară din 19 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a dispus recalcularea și achitarea pensiei pentru vechime în muncă lui Anatolie Danighevici conform Legii nr.37 din 07 martie 2013 pînă la data de 31 iulie 2016 și conform Legii nr.152 din 01 iulie 2016, reieșind din salariul mediu achitat procurorului-șef al procuraturii raionale, începând cu 01 august 2016 (f.d.85).

Prin încheierea din 19 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a corectat eroarea materială evidentă din cuprinsul hotărîrii judecătorești nr.3-1224/17 din 27 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și anume în conținutul dispozitivului s-a substituit formula „procurorului procuraturii raionale” cu „procurorului raionului Călărași (procuror-șef)” (f.d. 86).

Pentru a decide astfel, instanța de fond a concluzionat că dreptul social la beneficierea de pensie pentru vechimea în muncă, inclusiv cu recalcularea acesteia, în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, a fost dobândit de reclamant la 20 octombrie 1998 și are valoare economică incontestabilă. Deoarece reclamantul în calitatea sa de procuror pensionat, are dreptul la recalcularea pensiei pentru vechime în muncă, odată cu majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu în baza legislației în vigoare, instanța a recunoscut ca ilegal și nefondat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.D-1446/17 din 15 august 2017. În rezultat Casa Națională de Asigurări Sociale urmează să efectueze și recalcularea pensiei lui Anatolie Danighevici în baza formulelor normative.

Prin decizia din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27 februarie 2018 și hotărârea suplimentară din 19 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, Colegiul Curții de Apel Chișinău a considerat corectă concluzia primei instanțe privind ilegalitatea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.D-1446/17 din 15 august 2017, or, drepturile de pensionare a procurorilor sunt reglementate de prevederile art.46² din Legea cu privire la pensiile de asigurări sociale de stat nr.156 din 14 octombrie 1998, deoarece această normă a fost introdusă prin Legea nr.56 din 09 iunie 2011 pe cînd Anatolie Danighevici a obținut dreptul la pensie începînd cu 20 octombrie 1998.

A menționat că cuantumul pensiei stabilit printr-o lege anterioară, nu poate fi micșorat, iar plata pensiei fixate nu poate fi suspendată printr-un act normativ adoptat ulterior, reclamantul fiind repus în dreptul lezat la recalcularea pensiei pentru vechime în muncă, în dependență de majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu.

La 05 decembrie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitînd casarea acesteia, cît și casarea hotărîrii din 19 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărîri noi de respingere integrală a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului a indicat dezacordul său cu soluțiile instanțelor ierarhic inferioare și a redat circumstanțele de fapt indicate pe parcursul examinării cauzei.

A menționat că conținutul prevederilor art.46² din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998, nu prevede că pensiile procurorilor și indemnizațiile viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor. Începând cu 01 iulie 2011 pensia procurorilor nu se mai recalculează, dar se indexează anual la 1 aprilie conform art.13 din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998.

La caz, intimatul devenind pensionar în anul 1998, pînă în anul 2011 a beneficiat de recalcularea pensiei în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, deoarece Legea prevedea această recalculare, însă începînd cu 01 iulie 2011 Legea nu mai prevede recalcularea pensiei. Prin urmare relațiile beneficiarului de pensie în raport cu Casa Națională de Asigurări Sociale din 2011 pînă în prezent, cad sub guvernarea legii noi, deoarece sunt relații în curs de realizare și urmează a fi guvernate de Legile în vigoare la momentul realizării.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la data de 18 octombrie 2018 (f.d. 113, 114-122), recursul Casei Naționale de Asigurări Sociale înregistrat la 05 decembrie 2018, fiind declarat în termenul prevăzut de art. 434 alin (1) Cod de procedură civilă.

La 22 ianuarie 2019, în adresa intimatului Anatolie Danighevici a fost expediată copia recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea de a depune referință la recurs.

La 08 februarie 2019 Anatolie Danighevici, reprezentat de avocatul Valentin Golubciuc, a depus referință la cererea de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat respingerea cererii de recurs ca fiind neîntemeiată și formală.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicînd determinarea greșelilor instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și

concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art.432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art.130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării cauzei, asupra căroră instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art.art.270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh